

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Markéty Lehké, Ph.D., a soudců Ing. Mgr. Martina Jakuba Bruse a Mgr. Ladislava Vaško ve věci

žalobce: **A. K.**, narozený „X“, státní příslušnost Makedonská republika,
bytem „X“,
zastoupený Mgr. Vratislavem Polkou, advokátem,
sídlem Vinohradská 22, 120 00 Praha 2,

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-74508-3/SO/Sen-2015,

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-74508-3/SO/Sen-2015, a rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 31. 3. 2015, č. j. OAM-479-7/ZR-2015, **se pro vadu řízení zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 10 800 Kč do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

(K.ř.č. 1 - rozsudek)

1. Žalobce se žalobou podanou prostřednictvím svého právního zástupce v zákonem stanovené lhůtě domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného Ministerstva vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců, ze dne 2. 11. 2015, č. j. MV-74508-3/SO/Sen-2015, jímž bylo zamítnuto jeho odvolání a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán I. stupně“), ze dne 31. 3. 2015, č. j. OAM-479-7/ZR-2015. Správní orgán I. stupně svým rozhodnutím ukončil přechodný pobyt na území žalobci jako rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie dle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném do 17. 12. 2015 (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), a stanovil žalobci lhůtu 2 měsíců od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky. Žalobce se současně v žalobě domáhal toho, aby soud zrušil rozhodnutí správního orgánu I. stupně a uložil žalovanému povinnost nahradit žalobci náklady soudního řízení.

Žaloba

2. Žalobce v žalobě uvedl, že dle jeho názoru je napadené rozhodnutí nezákonné a vzhledem k okolnostem případu nepřiměřené a nepřezkoumatelné, tedy v hrubém rozporu s § 2, § 3, § 4, § 50 odst. 3 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), jakož i v rozporu s § 87e zákona o pobytu cizinců, jakož i s Úmluvou o právech dítěte, s čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a s čl. 10 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.
3. V žalobě žalobce uvedl, že správní orgán I. stupně rozhodl o ukončení jeho pobytu, ačkoli tvrzení o účelovosti vztahu bylo postavené celé na základě ne zcela synchronních vyjádření žalobce a jeho manželky poskytnutých v jiném správním řízení. Pochybnosti takto vzniklé správní orgány dále nezkoumaly, a to ani v rámci řízení o trvalém pobytu. Dále uvedl, že výpovědi žalobce a manželky z větší části potvrzovaly existenci jejich vztahu. Poukázal na to, že v rámci samotného řízení o udělení povolení k přechodnému pobytu byla existence vztahu účastníků prověřena bez námitek. Postup správních orgánů byl zjevně v rozporu s principem materiální pravdy zakotveným v § 3 a § 50 odst. 3 správního řádu. Odmítl závěr správních orgánů o tom, že účelovost manželství nepochybně vyplývá z toho, že spolu nesdílí společnou domácnost, neboť je pouze na manželích, jakým způsobem si uspořádají své manželství, zda budou vést společnou domácnost, či nikoli.
4. Dále konstatoval, že protokol o výsledku žalobce a jeho manželky, který je pořízen v jiném správním řízení, je důkazem listinným, který je nutno zákonným a procesně účinným způsobem provést. Jestliže správní orgán rozhodoval v řízení výhradně na základě protokolu o výsledku účastníků řízení pořízeném v jiném správním řízení bez toho, aby mohl být účastník přítomen provedení takového důkazu a řádně na něj reagovat, jde dle žalobce o nezákonný postup.
5. Dále žalobce namítal, že povinnost správních orgánů zjistit skutkový stav, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, zakládá povinnost správních orgánů aktivně prokazovat rozhodné skutečnosti. Správní orgány se dle žalobce nemohly spokojit toliko s obsahem rozporných vyjádření účastníků v jiném řízení, neboť zakládají maximálně podezření z účelového jednání, a tedy mohou být maximálně podkladem pro zahájení řízení o ukončení přechodného pobytu cizince. Uvedl, že obsah protokolů o výsledku účastníků řízení nemůže být jediným podkladem pro vydání rozhodnutí o ukončení platnosti přechodného pobytu na území cizinci, který je manželem občanky České republiky a otcem nezletilého dítěte občana České republiky. Jestliže tedy správní orgán I. stupně na Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

základě výsledku žalobce a jeho manželky v řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu shledal důvody pro zahájení řízení o ukončení přechodného pobytu žalobce, byl ze zákona povinen podezření pramenící z obsahu výsledků potvrdit dalším dokazováním tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Zdůraznil, že z výpovědí žalobce a jeho manželky pramení mnoho indicií o tom, že jejich vztah je funkční (většina odpovědí byla shodná nebo obdobná), a proto trval na tom, že jeho manželství není účelové, s manželkou se mají rádi.

6. Poukázal na to, že správní orgány měly v řízení o ukončení přechodného pobytu zkoumat přiměřenost dopadů rozhodnutí do základních práv a svobod žalobce, jakož i jeho manželky a dítěte, a to i bez výslovného stanovení povinnosti zákonem o pobytu cizinců, jelikož Listina základních práv a svobod či mezinárodní smlouva se vždy použije před zákonem. S ohledem na to, že žalobou napadené rozhodnutí žádným způsobem nezkoumá žádné dopady rozhodnutí do rodinného a soukromého života žalobce, konstatoval, že takové rozhodnutí je nepřiměřené, ale též nepřezkoumatelné.

Vyjádření žalovaného k žalobě

7. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž navrhl její zamítnutí pro nedůvodnost. Žalovaný konstatoval, že žalobce uzavřel dne 21. 12. 2011 manželství s K. K., nar. „X“, dne 2. 4. 2012 mu byl povolen přechodný pobyt na území České republiky jako rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie a že v době trvání manželství se dne „X“ narodila E. K., u níž je účastník řízení v rodném listě uveden jako otec. Dále uvedl, že v rámci řízení o žádosti o povolení k trvalému pobytu byl se žalobcem dne 18. 9. 2014 sepsán protokol o výsledku žadatele ve smyslu § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců a s manželkou žalobce protokol o svědecké výpovědi podle § 55 správního řádu. Zdůraznil, že z vyjádření žalobce a jeho manželky vyplynuly skutečnosti, na základě kterých vzniklo důvodné podezření, že sňatek mezi žalobcem a jeho manželkou byl uzavřen za účelem získání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky.
8. Konstatoval, že správní orgán I. stupně při svém rozhodování vycházel především z důkazů, které byly získány provedením výsledku žalobce a jeho manželky, přičemž na základě jejich vzájemného porovnání byly shledány zásadní rozpory v odpovědích týkajících se průběhu jejich manželství, jakož i jejich známosti, jež jeho uzavření předcházela. Rozpory v odpovědích na zcela důležité osobní informace a okolnosti jejich manželství, stejně jako neznalost příjmení dítěte, se kterým žalobce dle vlastních slov žije ve společné domácnosti, či kolik má jeho manželka celkem dětí, svědčí o účelovosti uzavření manželství žalobce. Z výpovědí manželů dle žalovaného vyplývá, že faktický rodinný život manželů není funkční, manželé nesdílí společnou domácnost a nepodílí se společně na povinnostech vyplývajících z uzavření manželství. Poukázal na to, že skutkový stav, který správní orgán I. stupně zjistil, nevyvolal žádné důvodné pochybnosti o správnosti těchto zjištění, tedy o tom, že by správní orgán I. stupně nezjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a tím porušil § 3 správního řádu. Žalobci se dle žalovaného nepodařilo nijak doložit, že spolu s manželkou žijí ve společné domácnosti, resp. vyvrátit zjištění správního orgánu I. stupně, že tomu tak není. Žalovaný byl toho názoru, že veškeré podklady shromážděné ve správním spise vytváří ucelený důkazní řetězec. Uzavřel, že tvrzená existence rodinných vazeb žalobce na občana České republiky nemá reálný podklad a účelem uzavřeného manželství byla legalizace pobytu žalobce na území České republiky.

Správní spis

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

9. Z obsahu správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Oznámením ze dne 16. 2. 2015 zahájil správní orgán I. stupně řízení z moci úřední o ukončení přechodného pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie podle § 87f odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) téhož zákona, neboť je důvodné podezření, že se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území. V protokolu o seznámení účastníka řízení s podklady pro vydání rozhodnutí ze dne 16. 3. 2015 je uvedeno, že správní orgán I. stupně „*bude při posuzování žádosti jmenovaného cizince vycházet z následujících podkladů: Zrušení platnosti povolení k přechodnému pobytu na území ČR a podklady evidované dle sběrného archu pod pořadovým číslem 1-5.*“ Žalobce v uvedeném protokolu uvedl, že nevidí důvod, proč by mu měl být zrušen přechodný pobyt. Následně vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí č. j. OAM-479-7/ZR-2015, kterým ukončil přechodný pobyt na území žalobci jako rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie dle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců, a stanovil žalobci lhůtu 2 měsíců od právní moci rozhodnutí k vycestování z území České republiky. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce prostřednictvím svého právního zástupce odvolání ze dne 14. 4. 2015, doplněné podáním ze dne 25. 4. 2015, v němž uplatnil obdobné námitky jako ve správní žalobě. Následně vydal žalovaný žalobou napadené rozhodnutí, které nabylo právní moci dne 29. 9. 2015.
10. Ve spisové dokumentaci je dále založen protokol o výsledku žadatele ve věci řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky ze dne 18. 9. 2014, který byl vyhotoven v řízení vedeném pod sp. zn. OAM-6155/TP-2014. Podle tohoto protokolu žalobce k dotazům správního orgánu I. stupně uvedl, že jeho manželka má dohromady 2 děti, společnou dceru E. a dále L., jehož příjmení si žalobce nevybavil, neboť je pro něj těžké na zapamatování. Tyto 2 děti s nimi žijí ve společné domácnosti. Dále věděl, že manželka měla i dříve dceru, o níž nevěděl, jak se jmenuje, viděl ji jednou na zastávce ve „X“. Další děti manželka, jak žalobce vypověděl, neměla, alespoň se o tom nebavili. Žalobce dále uvedl, že se s manželkou seznámil v pražské restauraci „X“, kam manželka se synem L. přišla za svým bratrancem M., který žalobce a manželku seznámil. Téhož dne byl s manželkou a bratranci na diskotéce „Mazaný králíček“, L. byl v té době u žalobcova bratrance A. Svatbu navrhla manželka v době, kdy žalobce odjížděl do Srbska, domníval se, že mu to řekla na autobusovém nádraží v Praze Na Florenci. Popsal, že ve společné domácnosti žije s manželkou, dcerou E. a L., bydlí v rodinném domě ve „X“, přičemž pod nimi bydlí manželčina matka s jejím přítelem J. Vypověděl, že se přechodně kvůli zaměstnání zdržuje na adrese „X“, na níž se nachází restaurace „X“, kde pracuje. Někdy jede domů, někdy zůstane spát v Praze, převážně však spí více v „X“. Někdy pracuje třeba celý týden, jiný týden je v práci méně, záleží na množství práce. K dotazu pracovníka správního orgánu I. stupně, že dle sdělení matky jeho manželky, které uvedla při pobytové kontrole dne 12. 6. 2014, jezdí za manželkou a dcerou jen o víkendech, odpověděl žalobce tak, že o víkendech jezdí domů také, někdy ale i v úterý a ve středu, poslední víkend doma ale nebyl, bylo hodně hostů. Uvedl, že vaří spolu s rodiči, manželka se s její matkou střídají. Dále popsal jednotlivé místnosti v rodinném domě. Vypověděl, že rodičům přispívají 8 000 Kč měsíčně na jídlo a energie. Peníze, co žalobce vydělá, dává manželce, nechává si jen něco pro svou útratu. Peníze ještě ušetří, ušetřené peníze mají uloženy v pokoji, kde spí. Dále uvedl, že porod dcery E. byl spontánní, v porodnici strávila manželka čtyři dny, každý den za ní chodil, dcera se narodila v 19:30. Do porodnice vzal manželku spolu s J., rovněž s J. ji z porodnice odváželi autem. Výbavičku pro dceru měli nakoupenou, jen kočárek kupovali po porodu, manželka jej koupila za 5 000 Kč od nějaké kamarádky.

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

11. Ve spisové dokumentaci je dále založen protokol o výsledku svědka ve věci správního řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky ze dne 18. 9. 2014, který byl vyhotoven v řízení vedeném pod sp. zn. OAM-6155/TP-2014. Podle tohoto protokolu K. K., manželka žalobce, uvedla, že její manžel se jmenuje A. K., narodil se „X“, rok si nepamatovala, narozeniny neslaví. Manželka žalobce dále vypověděla, že má celkem 5 dětí, manžel ví jen o L., kterého má z dřívějšího, ví asi ještě o dcerách, obě bydlí vedle nich, s manželem o tom nemluví, protože se jí o tom špatně hovoří. Její děti jsou M. B., 15 let, E. B., 13 let, L. B., 9 let, který je v pěstounské péči a je postižený, další děti již s ní a žalobcem žijí ve společné domácnosti, a to L. F., 5 let, a E. S dětmi, které s nimi nežijí ve společné domácnosti, se nestýkají, jen když je potkají, dcery bydlí se svým otcem ve „X“, L. nevidá vůbec, nechala se zbavit rodičovských práv. Popsala, že se s manželem seznámili přes jejího bratrance M. R., který se s manželem znal z práce z restaurace „X“. Do Prahy jela spolu s M., do Prahy by sama netrefila, syna s sebou neměla. Ten den popíjeli v restauraci „X“, večer, již byla tma, jeli s M. domů, nevěděla, kolik bylo hodin. Na diskotéce nebyli, ten den netancovali, manžel se jí ihned líbil, první den ale mezi nimi k ničemu intimnímu nedošlo, jen se při loučení políbili a vyměnili si telefonní kontakt. Od té doby to bylo tak, že když mohla, jela za manželem do Prahy, nebo on přijel za ní do „X“. Když za ním přijela do Prahy, nikdy u manžela nenocovala, nebylo ani kde, manžel spal v pokoji nad restaurací s dalšími zaměstnanci. Dalo by se říci, že se vídali tak jednou týdně. Když před svatbou odjížděl autem z Prahy, nejela s ním, i když manžel chtěl, aby s ním jela, věděla, že se vrátí, neboť jí řekl, že se vrátí. V té době spolu žili intimně, intimně spolu začali žít asi týden po seznámení, když za ní přijel do „X“. Po návratu do České republiky za ní manžel přijel do „X“. Svatbu navrhla manželovi jako první. Poté začali vyřizovat dokumenty potřebné ke svatbě, v té době byl manžel třeba víkend ve „X“, pak byl zase u bratrance A. v Praze, v té době dojížděl domů pravidelněji než nyní. Manželovi byl za svědka na svatbě její bratranec M., jí byl za svědka přítel její matky. Dále uvedla, že žijí v rodinném domě, jehož majitelkou je její matka, ve společné domácnosti žije ona, její manžel, L., E. a její matka s přítelem, jehož nazývá otcem. Konstatovala, že manžel nocuje kvůli zaměstnání v Praze, zhruba 15 dní v měsíci je v Praze, zbytek doma ve „X“. Manžel je zaměstnaný u jeho bratrance A. jako číšník, pracovní dobu má od 8:00 do 23:00. K dotazu pracovníka správního orgánu I. stupně, že dle sdělení její matky za ní a dcerou jezdí manžel jen o víkendech, odpověděla, že dříve jezdil jen o víkendech, ale teď už jezdí i v týdně, záleží na tom, kdy mu dá A. volno, v týdně už jezdí asi dva měsíce, poslední víkend byl doma. Vaří stále společně s matkou, spíše tedy vaří ona, protože matka ještě chodí do práce, ale domácnost vedou společnou, přispívají rodičům 8 000 Kč na stravu a energie, v domě se topí elektřinou. Manžel u porodu nebyl, porod byl spontánní, do porodnice jela sama, manžel za ní chodil do porodnice, kde byla čtyři dny, každý den, E. se narodila v 19:30. Do porodnice pro ni přijel J., manžel nepřijel, čekal na ni doma, dostala od něj kytici bílých růží a bonboniéru, pro dceru měli vše koupené, jen kočárek kupovali až po porodu, od manžela dostala 5 000 Kč a koupila si ho od kamarádky. Uvedla, že má alergii na prach, peří a tělesný pot, má to potvrzené od lékaře, o žádné alergii manžela neví.
12. Ve spisu se nachází též rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 1. 12. 2014, č. j. OAM-6155-19/TP-2014, jímž byla dle § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu; toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 30. 12. 2014. Dále je ve spisu založen výsledek lustrace z informačního systému cizinců.

Posouzení věci soudem

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

13. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalovaný s tímto postupem výslovně souhlasil a žalobce nesdělil soudu do dvou týdnů od doručení výzvy svůj nesouhlas s takovýmto projednáním, ačkoli byl ve výzvě výslovně poučen, že nevyjádří-li se v dané lhůtě, má se za to, že souhlas s rozhodnutím bez jednání byl udělen.
14. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věte druhé a třetí a v § 75 odst. 2 věte první s. ř. s. Z ní vyplývá, že soud přezkoumává rozhodnutí správního orgánu pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během lhůty třiceti dnů ode dne doručení napadeného rozhodnutí, jak stanoví § 172 odst. 1 věty první zákona o pobytu cizinců. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení, a toto tvrzení odůvodnit. Bez návrhu žalobce pak musí soud podle § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky však nebyly v projednávané věci zjištěny.
15. Na tomto místě soud předesílá, že po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, nepřisvědčil však všem námitkám.
16. Nejprve se soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti rozhodnutí žalovaného, kterou žalobce spatřoval v tom, že žalovaný nezkoumal možné dopady rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života. Žalovaný se touto námitkou žalobce zabýval a konstatoval, že § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců neumožňuje správním orgánům zvažovat dopad rozhodnutí do rodinného a soukromého života. Tato námitka není důvodná. Soud doplňuje, že žalobce spíše než s absencí úvahy žalovaného o možném dopadu rozhodnutí do jeho rodinného a soukromého života nesouhlasí s názorem žalovaného, že zákon o pobytu cizinců správním orgánům tuto úvahu neumožňuje. To však bude předmětem posouzení další žalobní námítky.
17. Další námitka žalobce tedy spočívala v tvrzení, že správní orgán I. stupně nezkoumal přiměřenost rozhodnutí z hlediska jeho zásahů do soukromého či rodinného života žalobce. K tomu soud uvádí, že v přezkoumávaném případě je nutno upozornit na skutečnost, že shora citované znění ustanovení § 87e a § 87f reflektuje stav, v jakém se zákon o pobytu cizinců nacházel ke dni napadeného rozhodnutí. Je proto pravdou, že dle jeho aktuálního ustanovení § 87f (ve znění účinném od 18. 12. 2015) platí, že rodinnému příslušníku občana Evropské unie ukončí Ministerstvo pobyt na území České republiky z důvodu obcházení zákona toliko za podmínky, že toto rozhodnutí bude přiměřené z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života rodinného příslušníka občana Evropské unie. Podmínku zkoumání přiměřenosti však zákon ve znění účinném ke dni rozhodnutí správních orgánů stanovil toliko pro případ zrušení povolení k přechodnému pobytu z důvodu ohrožování veřejného zdraví, nikoliv v případech jiných, včetně zde posuzovaného obcházení zákona.
18. Nebylo proto povinností správního orgánu I. stupně, aby přiměřenost svého rozhodnutí přezkoumával s ohledem na § 174a zákona o pobytu cizinců. Ke shodnému závěru ostatně dospěl i např. Městský soud v Praze ve skutkově obdobném rozsudku ze dne 16. 10. 2013, sp. zn. 7 A 67/2010 (dostupném na www.nssoud.cz), jenž se sice týkal povolení, nikoliv zrušení přechodného pobytu, avšak z něj vyplývající úvahy jsou obecně aplikovatelné: „Z Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

dikce § 87e odst. 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, plyne, že posuzování přiměřenosti rozhodnutí o povolení k přechodnému pobytu z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života žadatele má své místo pouze tehdy, jedná-li se o důvod zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. a) citovaného zákona, tedy je-li důvodem zamítnutí žádosti zjištění, že žadatel ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí závažnou nemocí, pokud k takovému onemocnění došlo do 3 měsíců po vstupu na území. Nejde tedy o kritérium, k němuž by měl správní orgán při rozhodování ve věci samé přihlížet vždy.“ Totéž konstatoval rovněž Krajský soud v Českých Budějovicích, jenž v rozhodnutí ze dne 18. 3. 2015, č. j. 10 A 157/2014-45 (dostupném na www.nssoud.cz), dovodil, že: „Zcela nedůvodná je námitka žalobce, že rozhodnutí o zamítnutí žádosti žalobce o přechodný pobyt na území České republiky je nepřiměřené z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života žalobce. Tato výhrada je nedůvodná jednak proto, že žalobce v řízení existenci skutečných rodinných a soukromých vazeb neprokázal a dále též proto, že přiměřenost negativního rozhodnutí z hlediska jeho dopadu do soukromého a rodinného života žadatele není v řízení o žádosti o přechodný pobyt kritériem, k němuž by měl správní orgán při rozhodování ve věci samé vždy přihlížet. Z dikce § 87e odst. 1 a 2 zákona č. 326/1999 Sb. plyne, že posuzování přiměřenosti zamítavého rozhodnutí z hlediska jeho zásahu do soukromého nebo rodinného života žadatele má své místo pouze tehdy, jedná-li se o důvod zamítnutí žádosti podle § 87e odst. 1 písm. a) zákona, tedy je-li důvodem zamítnutí žádosti zjištění, že žadatel ohrožuje veřejné zdraví tím, že trpí závažnou nemocí, pokud k takovému onemocnění došlo do 3 měsíců po vstupu na území, což však není případ žalobce.“

19. S ohledem na shora uvedené proto soud námitku žalobce o nutnosti posuzování přiměřenosti rozhodnutí považoval za nedůvodnou. Jen pro úplnost pak soud uvádí, že pokud žalobce odkazoval na Úmluvu o právech dítěte, je pravdou, že správní orgány musí při svých rozhodnutích vycházet ze zájmů nezletilého dítěte, na druhou stranu ale Úmluva o právech dítěte žalobci nezakládá žádná práva, na kterých by mohl být napadeným rozhodnutím zkrácen. Právo dcery žalobce na zachování rodinných svazků či jeho realizace není podmíněna existencí přechodného pobytu žalobce.
20. Nedůvodná je i námitka žalobce týkající se toho, že protokol o výsledku účastníků řízení, který byl pořízen v jiném správním řízení, je nutno zákonným a procesně účinným způsobem provést. V rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2014, č. j. 1 Azs 195/2014-36, Nejvyšší správní soud k právně obdobné otázce konstatoval: „Podle § 51 odst. 1 správního řádu lze k provedení důkazů užít všech důkazních prostředků, které jsou vhodné ke zjištění stavu věci a které nejsou získány nebo provedeny v rozporu s právními předpisy. Nejvyšší správní soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že použití důkazů z jiného řízení je přípustné, pokud jsou důkazy získány v souladu se zákonem, dostanou se do dispozice správního orgánu v souladu se zákonem, účastníkům řízení jsou tyto důkazy zpřístupněny a má možnost se k nim vyjádřit a reagovat na ně (přiměřeně srov. rozsudek ze dne 22. 7. 2009, č. j. 1 AfS 19/2009 - 57). ... Protokoly o výpovědích stěžovatelky i jejího manžela byly pořízeny v souladu se zákonem v jiném správním řízení vedeném podle zákona o pobytu cizinců; byly tak zachovány tytéž zásady provádění důkazů vyplývající ze zákona o pobytu cizinců a ze správního řádu (zejm. § 169 odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Stěžovatelka rovněž měla možnost se k důkazům shromážděným ve správním řízení vyjádřit.“ Rovněž v projednávané věci byly protokoly o výsledku žalobce a jeho manželky pořízeny v souladu s příslušnými ustanoveními správního řádu a zákona o pobytu cizinců v řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu, tedy v jiném správním řízení podle zákona o pobytu cizinců. Uvedené samo o sobě nevylučuje jejich Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

použití v řízení o ukončení přechodného pobytu a nezpůsobuje nezákonnost takových důkazů. Protokoly se dostaly do dispozice žalobce v rámci seznámení s podklady rozhodnutí dne 16. 3. 2015. Žalobce se s protokoly tedy mohl seznámit, což také učinil. Lze učinit dílčí závěr, že podmínky přípustnosti důkazu protokoly sepsanými v řízení o vydání povolení k trvalému pobytu ve smyslu citovaného judikátu byly splněny. K otázce provedení uvedených protokolů v řízení o ukončení přechodného pobytu lze uvést, že se jedná o listinné důkazy, jak ostatně konstatoval i žalobce v žalobě. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 3. 2013, č. j. 1 As 157/2012-40, platí, že „*správní orgán není povinen postupovat dle § 51 odst. 2 správního řádu z roku 2004, tj. vyrozumět účastníka řízení o provádění důkazů mimo ústní jednání, jde-li o provedení důkazu listinou.*“ Ke stejnému závěru dospěl Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích v rozsudku ze dne 20. 1. 2016, č. j. 52 A 84/2015-61, v němž konstatoval, že „*při dokazování prostřednictvím písemných podkladů jsou práva účastníka řízení zajištěna postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu z roku 2004, § 51 odst. 2 téhož zákona se neužije.*“ Soud tedy shrnuje, že se nejedná o vadu řízení, pokud správní orgán I. stupně žalobce nevyrozuměl o provádění důkazů mimo ústní jednání, neboť jeho práva byla zajištěna postupem podle § 36 odst. 3 správního řádu.

21. Dále se soud zabýval námitkou žalobce stran nedostatečného zjištění skutkového stavu. V projednávané věci byl žalobci ukončen přechodný pobyt na území rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie dle § 87f odst. 1 ve spojení s § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců. Podle § 87f odst. 1 zákona o pobytu cizinců *ministerstvo ukončí rodinnému příslušníkovi občana Evropské unie1b), který sám není občanem Evropské unie, přechodný pobyt na území, pokud o to požádá nebo z důvodů uvedených v § 87e.* Podle § 87e odst. 1 písm. c) téhož zákona *ministerstvo žádost dále zamítne, jestliže žadatel se dopustil obcházení tohoto zákona s cílem získat povolení k přechodnému pobytu na území, zejména pokud účelově uzavřel manželství nebo jeho účelově prohlášeným souhlasem bylo určeno otcovství.*
22. K tomu soud považuje za nutné poukázat na skutečnosti, které jsou správní orgány ve správním řízení o ukončení přechodného pobytu z důvodu obsaženého v § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců povinny zjistit, aby bylo možno učinit závěr o účelovém uzavření manželství. Vzhledem k tomu, že právní úprava zákona o pobytu cizinců vychází z práva Evropské unie (§ 1 odst. 1 zákona o pobytu cizinců), je při posuzování účelovosti uzavření manželství vhodné vycházet jednak ze sdělení Komise Evropskému parlamentu a Radě ze dne 2. 7. 2009, KOM(2009) 313 final, o pokynech pro lepší provádění a uplatňování směrnice 2004/38/ES o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států (dále jen „Sdělení Komise“), jednak z rezoluce Rady ze dne 4. 12. 1997, 97/C 382/01, o opatřeních, která je třeba přijmout pro potírání účelových manželství (dále jen „rezoluce Rady“). Dle čl. 1 této rezoluce je za účelový sňatek třeba považovat „*sňatek uzavřený mezi občanem členského státu nebo občanem třetí země legálně usazeným ve členském státě a občanem třetí země pouze s účelem obejití pravidel vstupu a pobytu občanů třetí země a získání povolení nebo oprávnění k pobytu pro občana třetí země*“.
23. Podstatné indicie, které na možnou účelovost manželství ukazují, výstižně shrnuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 10. 2013, č. j. 1 As 58/2013-43. Dle něho mohou být přínosným inspiračním zdrojem především jednotlivé faktory plynoucí z čl. 2 rezoluce Rady, kterými jsou například skutečnosti, že není udržováno manželské soužití; chybí společné přispívání k odpovědnostem vyplývajícím z manželství; manželé se nikdy Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

před sňatkem neviděli; manželé se neshodnou při uvádění svých osobních údajů, důležitých osobních informací či informací o průběhu první schůzky; manželé nehovoří společným jazykem; sňatku předcházelo předání finanční částky; některý z manželů v minulosti uzavřel účelový sňatek nebo se dopustil porušení předpisů o pobytu cizinců. Z citovaného rozsudku dále vyplývá, že prokazování účelovosti manželství musí být nutně založeno na zjištění okolností provázejících seznámení obou snoubenců, jejich svatbu a následný život. Za určující pro závěr o účelovosti manželství je třeba považovat například nevědomost jednoho manžela o zdravotních problémech druhého manžela či o jeho nezaměstnanosti a zásadní rozpory v otázkách vydělávání a úhrady společných finančních prostředků. Rovněž je třeba zohlednit okolnosti předchozího pobytu žadatele o povolení k přechodnému pobytu na území České republiky a časovou souvislost mezi uzavřením manželství a žádostí o pobytové oprávnění. Naopak to, že jeden z partnerů neví o předchozím protiprávním jednání druhého partnera, nemůže vést automaticky k závěru, že manželství nebylo uzavřeno po vzájemném poznání, neboť se jedná o otázku velmi citlivou a lze si představit, že i ve standardně fungujících manželstvích partneri o své protiprávní minulosti nevědí.

24. Podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu je na správních orgánech, aby v řízení prokázaly účelovost uzavření manželství (již zmiňovaný rozsudek č. j. 1 As 58/2013–43), přičemž obcházení zákona musí být žadateli o povolení k přechodnému pobytu přičitatelné a současně musí být naplněna subjektivní stránka ve vztahu k jednání obcházejícímu zákon ve formě přímého úmyslu (rozsudek ze dne 27. 9. 2016, č. j. 6 Azs 157/2016–32). Takový závěr předpokládá úplné zjištění rozhodujících skutečností a jejich posouzení ve vzájemných souvislostech. Rozhodně není možné dosáhnout uspokojivého výsledku zdůrazňováním dílčích okolností. Precizním soustředěním skutkového podkladu a vyhodnocením důkazů je třeba vytvořit logický řetězec skutkových okolností nevzbuzující důvodné pochybnosti o skutkovém základu posuzované věci (rozsudek ze dne 30. 4. 2014, č. j. 3 As 101/2013–34).
25. Při posuzování výpovědí manželů je třeba zohlednit, že *„mnoho rozporů může v obdobných případech plynout ze subjektivního vnímání dotazované skutečnosti. Každý z manželů, zvláště když pocházejí z odlišných kulturních prostředí, může vztah provázející okolnosti a vztah sám vnímat rozdílně. Některé z okolností může v duchu zvyklostí prostředí, ze kterého pochází, subjektivně zdůrazňovat a jiné z téhož důvodu potlačit až eliminovat. Subjektivní je častokrát náhled na fungování domácnosti, společné přátele, každodenní vztahy manželů, na přístup k rodině partnera apod.“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 101/2013–34, obdobně též rozsudek ze dne 6. 8. 2015, č. j. 10 Azs 115/2015–38). Vzhledem k standardizované formě vedení pohovoru v rámci správního řízení je poměrně jednoduché se na dotazování připravit a odpovědi v předstihu koordinovat: *„Není výjimečné, že se právě manželé, kteří sňatek uzavřeli účelově, podrobně naučí genezi jejich vztahu včetně seznámení, žádosti o ruku a dalších dílčích okolností. Stejně tak si mohou nastudovat i údaje o jednotlivých příslušnících rodiny. Pokud naopak necítí potřebu předstírat skutečnost, mohou některé okolnosti, v důsledku neznačených subjektivních důrazů, podcenit a opomenout“* (rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 3 As 101/2013–34).
26. Soud dále poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2012, č. j. 5 As 104/2011–102, ve kterém uvedl, že účelovost uzavření manželství ve smyslu § 87e odst. 1 písm. c) zákona o pobytu cizinců je třeba posuzovat po celou dobu správního řízení, a to až do rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud je v řízení před správními orgány prokázáno,

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

že manželství plní svou funkci, není možné takové manželství považovat za účelově uzavřené, a to ani když tomu tak od jeho úplného počátku nebylo.

27. V projednávané věci vycházely správní orgány pouze z protokolu o výsledku žadatele ve věci řízení o žádosti o vydání povolení k trvalému pobytu na území České republiky ze dne 18. 9. 2014, protokolu o výsledku jeho manželky z téhož dne, rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 1. 12. 2014, č. j. OAM-6155-19/TP-2014, jímž byla dle § 87k odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců zamítnuta žádost žalobce o povolení k trvalému pobytu, a výsledku lustrace z cizineckého informačního systému. Tyto podklady soud nepovažuje za dostatečné pro kategorický závěr správních orgánů o tom, že účelovost uzavření manželství žalobce byla prokázána.
28. Soud se shoduje se žalovaným v tom, že z výše uvedených protokolů o výsledku žalobce a jeho manželky sepsaných v rámci řízení o žádosti o trvalý pobyt vyplynuly skutečnosti, na základě kterých vzniklo důvodné podezření, že sňatek mezi žalobcem a jeho manželkou byl uzavřen za účelem získání povolení k přechodnému pobytu na území České republiky (srov. stranu 4 odst. 1 rozhodnutí žalovaného). Správní orgány však toto důvodné podezření v tomto správním řízení nijak dále neprovéřovaly, neprovedly žádné nové důkazy a neopatřily si žádné nové podklady. Svá skutková zjištění založily pouze na výsledcích žalobce a jeho manželky, které ovšem byly provedeny v jiném řízení. Z protokolů o výsledku žalobce a jeho manželky v řízení o žádosti o trvalý pobyt přitom dále plyne, že dne 12. 6. 2014 měla být v rodinném domě ve Stadicích provedena pobytová kontrola, ovšem ve správním spisu žádný protokol o pobytové kontrole není založen, a soudu tak není známo, jaké skutečnosti při uvedené pobytové kontrole měly být zjištěny a jaký mohly mít vliv na závěr správních orgánů o možné účelovosti uzavření manželství žalobce. Dále správní orgány činí ve svých rozhodnutích závěr o tom, že manželství žalobce mělo být uzavřeno dne 21. 12. 2011 a že se dne „X“ narodila E. K., jejímž otcem je žalobce, ačkoli ve spisové dokumentaci není obsažen ani oddací, ani rodný list.
29. Jak dále plyne z provedených výsledků žalobce a jeho manželky, již od počátku jejich vztahu má žalobce část měsíce z pracovních důvodů přebývat v Praze a zbylé dny, kdy má volno, ve „X“. Soudu není známo, jak správní orgány v řízení o povolení k přechodnému pobytu prověřovaly otázku seznámení žalobce a jeho manželky a jejich faktický rodinný život v roce 2012. Nicméně již v době, kdy žalobce žádal o vydání povolení k přechodnému pobytu, které mu bylo v roce 2012 přiznáno, mohly mít správní orgány o této skutečnosti povědomost. I přesto byl v roce 2012 žalobci povolen přechodný pobyt, ačkoliv z té samé skutečnosti v současné době správní orgány dovozují, že žalobce s manželkou nikdy nevedli společný rodinný život. Již jen z toho důvodu měly správní orgány dle přesvědčení soudu o to důkladněji hodnotit otázku jejich vzájemného soužití, a to např. i porovnáním skutečností zjištěných v rámci řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu.
30. Soud dále podotýká, že správní orgány přehlédly, co je skutečným účelem manželství. Podle § 655 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, (dále jen „občanský zákoník“), je hlavním účelem manželství založení rodiny, řádná výchova dětí a vzájemná podpora a pomoc. Obsah manželství potom v nejobecnějším smyslu vymezuje § 687 odst. 2 občanského zákoníku tím, že *manželé si jsou navzájem povinni úctou, jsou povinni žít spolu, být si věrni, vzájemně respektovat svou důstojnost, podporovat se, udržívat rodinné společenství, vytvářet zdravé rodinné prostředí a společně pečovat o děti*. Ačkoli tedy manželé zpravidla sdílí společnou domácnost, nejedná se o nezbytnou náležitost manželského

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

života. Ostatně samo rodinné právo předpokládá např. v § 691 odst. 1 občanského zákoníku případy, kdy manželé nežijí ve společné domácnosti. Morální povinnost spočívající ve vedení společného života je tedy nutné vykládat především jako vzájemné provázení na cestě životem, nikoli fyzický pobyt ve společné domácnosti. Jelikož sdílení společné domácnosti není v manželství právní povinností, nelze z možné absence společné domácnosti přímo vyvozovat účelovost uzavřeného manželství. Uvedený závěr potvrzuje i výše zmiňované Sdělení Komise, podle něhož život ve společné domácnosti je pozitivní indikátor, že manželství nebylo uzavřeno účelově. Jestliže ale manželé společnou domácnost nesdílí, nejedná se samo o sobě o negativní skutečnost, která by prokazovala, že manželství účelově uzavřeno bylo. Ačkoli v účelovém manželství je zřejmé, že manželé společnou domácnost sdílet nebudou, společná domácnost bude chybět i v celé řadě případů funkčních manželství, např. v případě péče o nemocnou osobu, z důvodu pracovních, bytové situace, stěhování či z důvodů různých osobních krizí či životních změn (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 12. 2015, č. j. 4 Azs 228/2015-40, odst. 59 a 64).

31. S ohledem na výše uvedené se proto měly správní orgány podle přesvědčení soudu důkladněji zaměřit na hodnocení manželského života žalobce, neboť absence sdílení společné domácnosti není sama o sobě dostatečná pro prokázání účelovosti uzavření manželství. Soud dále zdůrazňuje, že závěr správních orgánů, že žalobce s manželkou společně neudrží rodinný život, rovněž zjevně kontrastuje s tím, že se z tohoto manželství narodila dcera. I z tohoto pohledu tudíž nelze považovat skutková zjištění správních orgánů za dostatečná. Je třeba si uvědomit, že manželství v současné době nemusí být založeno na společném soužití manželů, a proto je nezbytné o to důkladněji zkoumat, zda plní svou funkci, kterou je nepochybně založení rodiny a řádná výchova dětí.
32. Soud shrnuje, že dosud shromážděné podklady ve správním řízení nejsou dostatečné k závěru o prokázání účelovosti manželství. Správní orgány tedy nezjistily skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu, a postupovaly i v rozporu se zásadou vyšetřovací zakotvenou v § 50 odst. 3 téhož zákona, podle níž nese správní orgán odpovědnost za řádné soustředění podkladů a zjištění všech rozhodných okolností svědčících ve prospěch i neprospěch toho, komu má být povinnost uložena. Soud proto námitku žalobce o nedostatečném zjištění skutkového stavu vyhodnotil jako důvodnou.
33. Z uvedených důvodů soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a proto napadené rozhodnutí zrušil podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spise a vyžaduje zásadní doplnění. Současně podle § 78 odst. 4 s. ř. s. soud vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že uvedenými pochybeními je zatíženo i rozhodnutí správního orgánu I. stupně a je možné očekávat i rozsáhlejší dokazování a četné úkony správního orgánu, soud v souladu s § 78 odst. 3 s. ř. s. zrušil také rozhodnutí správního orgánu I. stupně.
34. V dalším řízení správní orgány doplní správní spis o rodný list dcery žalobce, oddací list, protokol o pobytové kontrole ze dne 12. 6. 2014 a provedou další důkazy ke zjištění skutečného stavu věci z vlastní iniciativy. Na základě takto doplněného správního spisu znovu posoudí, zda manželství žalobce a jeho manželky plní zákonem předpokládané funkce, či zda je prokázáno, že žalobce manželství uzavřel výlučně za účelem získání povolení k přechodnému pobytu. Správní orgány jsou právním názorem vysloveným soudem v dalším řízení vázány (ustanovení § 78 odst. 5 s. ř. s.).

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.

35. Vzhledem k tomu, že žalobce měl ve věci plný úspěch, soud podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. uložil žalovanému zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení o žalobě v celkové výši 10 800 Kč. Náhrada se skládá ze zaplacených soudních poplatků 3 000 Kč za žalobu a 1 000 Kč za návrh na přiznání odkladného účinku, z částky 6 200 Kč za dva úkony právní služby právního zástupce žalobce po 3 100 Kč podle § 7, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů [převzetí a příprava zastoupení – písm. a); podání žaloby – písm. d)], a z částky 600 Kč jako náhrady hotových výdajů advokáta [dva režijní paušály po 300 Kč podle § 13 odst. 1 a 3 advokátního tarifu].

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty

na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Ústí nad Labem dne 5. června 2018

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D., v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje I. T.